

М. М. Троценко, аспірант
кафедри парламентаризму та політичного менеджменту
Національної академії державного управління
при Президентіві України

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЯКОСТІ ОСВІТИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ РЕФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано й описано роль і структуру Державної служби якості освіти України як суб'єкта реформування вітчизняної освіти в питанні здійснення державного нагляду (контролю) за забезпеченням якості й доступності освіти в контексті реформи децентралізації повноважень від державної влади органам місцевого самоврядування. Обґрунтовано концептуальні засади взаємодії Державної служби якості освіти України з органами місцевого самоврядування, територіальними громадами, громадськістю через регіональні представництва Державної служби якості освіти України в областях у питанні дотримання закладами освіти норм Конституції України та законодавства у сфері освіти.

Розмежовано повноваження Державної служби якості освіти та її регіональних представництв, окреслено функції органів місцевого самоврядування згідно з проведеною реформою децентралізації владних повноважень. Проаналізовано реалізацію повноважень Державної служби якості освіти України на основі звіту її діяльності щодо забезпечення якості освіти за 2019 рік. Узагальнено результати порівняльного аналізу функцій й повноважень у частині державного нагляду (контролю) щодо забезпечення якості освіти Державної служби якості освіти України та Чеської шкільної інспекції як партнера Державної служби якості освіти України.

За результатами здійсненого аналізу запропоновано внесення на законодавчому рівні пропозицій щодо зміни системи фінансування закладів освіти залежно від результатів інституційного аудиту шкіл. Визначено необхідність вивчення повноважень і досвіду роботи інституцій з подібними функціями в країнах Європейського Союзу для розробки пропозицій щодо внесення змін до національного законодавства для покращення показників ефективності Державної служби якості освіти України в частині забезпечення й дотримання прав та обов'язків усіх зацікавлених сторін.

Ключові слова: взаємодія органів влади, громадський контроль, державний нагляд (контроль), децентралізація освітніх повноважень, інституційний аудит, якість освіти.

M. M. Trotsenko. State Inspectorate of Education Quality of Ukraine as a subject of reforming domestic education system

The article examines and provides deep insight into the role and structure of the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine as the tool of controlling the way local authorities and educational establishments keep to the norms of the law under the decentralization reform in educational sphere. The author gives brief history of controlling education quality since Ukraine gained its independence and defines the role of the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine as the only state body that has legal powers to control local self-government bodies and educational establishments in the way they realise state educational policy.

The article explains how the conceptual bases of cooperation between the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine and local self-government bodies, territorial communities, and civil society are determined through territorial representation of the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine in the regions to provide quality and equal access to education. Moreover, powers and responsibilities of the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine and its territorial representatives are distinguished, newly obtained powers and responsibilities of local self-government bodies in educational sphere are described.

The author has compared the authority of the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine with the experience of the Czech School Inspectorate in terms of the effective regulation of educational processes under the reform of domestic education system and concluded that the Czech School Inspectorate has wider range of powers in comparison with the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine. In this respect, a proposal has been made to addend the current legislation of Ukraine regarding the powers of the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine.

Further research will include the analysis of the experience of government institutions with similar functions and responsibilities in the member states of the European Union in assuring and monitoring education quality with the development of recommendations to improve the activity of State Inspectorate of Education Quality of Ukraine.

Key words: collaboration between government institutions, public control, government control, decentralization of educational responsibilities, institutional audit, education quality.

Постановка проблеми. Державна політика України у сфері місцевого самоврядування передбачає делегування значної частини повноважень, ресурсів і відповідальності від центральних органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування. Це має забезпечити «створення та підтримку сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, її самореалізації, захисту її прав, надання населенню органами місцевого самоврядування, створеними ними установами та організаціями, високоякісних адміністративних, соціальних та інших послуг на відповідних територіях» [12].

У сфері освіти основні повноваження, які делегуються органам місцевого самоврядування базового рівня в рамках реформи самоврядування, передбачають забезпечення «управління закладами середньої, дошкільної та позашкільної освіти» [12]. Водночас одним із принципів реформування територіальних органів влади й територіальної організації влади залишається «підконтрольність органів місцевого самоврядування органам виконавчої влади у питаннях дотримання Конституції та законів України» [12]. Виходячи з таких положень, перед Державною службою якості освіти України (далі – ДСЯОУ) як «центральною виконавчою владою, що реалізує політику у сфері освіти, забезпечення якості освітньої діяльності, здійснення державного нагляду (контролю) за закладами освіти щодо дотримання ними законодавства» [8] поставлено завдання створення й забезпечення стабільного функціонування ефективної вертикальної системи стримувань і противаг, а також «трансформація системи державного нагляду (контролю) у сфері освіти в систему «довіри та допомоги» [3] для ефективної взаємодії ДСЯОУ з органами місцевого самоврядування (далі – ОМС).

Аналіз чинного законодавства [8; 10; 13] щодо повноважень ДСЯОУ та її взаємодії з обласними підрозділами, ОМС, закладами освіти та громадськістю свідчить про необхідність перегляду її повноважень саме в частині відповідальності ОМС і керівників закладів освіти за результатами перевірок і вивчення їхньої діяльності щодо дотримання ними норм законодавства.

Ми вважаємо, що успішному вирішенню поставленого завдання сприятиме аналіз і використання досвіду саме тих країн Європейського Союзу, які мають схожі з ДСЯОУ інституції. У цьому контексті заслуговує на увагу функціонування Чеської шкільної інспекції, з якою ДСЯОУ має не лише багаторічний досвід співпраці, а й підписаний Меморандум щодо імплементації кращих європейських практик у сфері забезпечення якості освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Хоча питанню забезпечення якості освіти приділяється багато уваги вітчизняними науковцями, однак ними аналізуються переважно загальні поняття державного нагляду (контролю) у сфері освіти (В. Бондаренко, Н. Пустова [2]), проблеми управління якістю освіти та освітньої діяльності (Л. Белова, В. Бульба, О. Поступна [1], Є. Швець, М. Турба, Д. Швець [15]), механізми управління якістю освіти (Н. Сидоренко [14]), а також способи вдосконалення цих механізмів (С. Мороз [6], С. Шевченко [16]). Проте питанню здійснення нагляду (контролю) ДСЯОУ за виконанням делегованих ОМС повноважень у сфері освіти дослідники все ще приділяють недостатню увагу.

Метою статті є обґрунтування ролі ДСЯОУ як суб'єкта реформування вітчизняної освіти й інструментів контролю за дотриманням норм законодавства з метою забезпечення підвищення якості освіти в Україні.

Для досягнення мети передбачено виконання таких завдань: 1) проаналізувати реалізацію повноважень ДСЯОУ на основі звіту її діяльності щодо забезпечення якості освіти за 2019 рік; 2) порівняти функції й повноваження ДСЯОУ з функціями й повноваженнями Чеської шкільної інспекції, 3) узагальнити отримані результати аналізу для подальшої розробки рекомендацій щодо розширення повноважень ДСЯОУ в частині державного нагляду (контролю) щодо забезпечення якості освіти в умовах децентралізації.

Виклад основного матеріалу. Освіта є однією з пріоритетних галузей, якими зобов'язана опікуватися держава, здійснюючи відповідні функції. Державне управління освітою, маючи виконавчий і розпорядчий характер, полягає в організуючому впливові на суспільні відносини у сфері освіти з метою створення належних умов для розвитку та забезпечення високої якості освіти. Саме тому державна політика у сфері освіти передбачає виконання державно-владних повноважень і включає цілеспрямоване вироблення, прийняття й реалізацію організуючих, регулювальних і координувальних рішень [4, с. 221].

Як свідчить проведений аналіз, в Україні взаємодія між центральними органами виконавчої влади, відповідними інституціями та навчальними закладами на місцях завжди існувала в одній формі, де держава була жорстким регулятором і здійснювала державний нагляд (контроль) за дотриманням законодавства у сфері освіти. З 1991 року по 2017 рік в Україні існувала Державна інспекція закладів освіти, контролююча структура, що була успадкована від Радянського Союзу. Основними функціями інспекції був державний нагляд (контроль) у всіх освітніх сферах (вищій, професійно-технічній, загальноосвітній, дошкільній, позашкільній), а також розгляд запитів у межах компетенції. Державна інспекція закладів освіти функціонувала при Міністерстві освіти відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1992 р. Указом Президента України від 6 квітня 2011 № 370/2011 були об'єднані дві інспекції, а саме Республіканська інспекція вищих і середніх спеціальних навчальних закладів та Інспекція професійно-технічної освіти. З них було утворено Державну інспекцію закладів освіти для виконання зазначених вище функцій, якій було надано статус центрального органу виконавчої влади [7].

У контексті євроінтеграційних процесів, зокрема й освітньої реформи, і на виконання Закону України «Про освіту» (2017 р.) [11] 6 грудня 2017 р. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову про утворення ДСЯОУ «як центрального органу виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки, реорганізувавши Державну інспекцію навчальних закладів України шляхом перетворення» [13]. Згідно із законом, метою цієї нової інституції є трансформація та розбудова якісної освітньої моделі держави.

ДСЯОУ почала втілювати нову філософію партнерства, розпочавши етап переходу від контролю до забезпечення якості освіти. Для реалізації визначеної місії в межах реформи децентралізації ДСЯОУ започатковує нову парадигму відносин з органами місцевого самоврядування, які, у свою чергу, отримали нові, значно ширші повноваження на місцях. Так, зокрема, управління освітою в територіальних громадах відповідають за: 1) реалізацію державної політики у сфері освіти; 2) забезпечення якості освіти; 3) доступність дошкільної, початкової, базової середньої та позашкільної освіти; 4) здійснюють функції засновника щодо підпорядкованих закладів освіти. Водночас на законодавчому рівні закріплена можливість активної участі громадськості в освітніх процесах через акредитовані ДСЯОУ фахові об'єднання, інші акредитовані юридичні особи, які в такому випадку зможуть здійснювати незалежне оцінювання якості освіти й освітньої діяльності закладів освіти. Порядок акредитації наразі розробляється Державною службою якості освіти в Україні.

Варто зауважити, що отримання делегованих повноважень органами місцевого самоврядування передбачає також узяття на себе відповідальності за створення ефективного управління системою освіти у відповідних територіальних громадах. Оскільки це передбачає проведення належної кадрової, фінансової та навчальної діяльності в закладах освіти, ДСЯОУ стає своєрідним сучасним маркером на межі перетину повноважень усіх зацікавлених суб'єктів владних повноважень, залучених до процесу управління системою освіти на місцях і забезпечення якості освіти. При цьому ДСЯОУ залишається інституцією, яка, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення Державної служби якості освіти України» від 6 грудня 2017 р. [13], здійснює оцінювання роботи закладів освіти й учителів.

Завдяки чітко встановленому розподілу повноважень між Державною службою якості освіти в Україні й управліннями освіти територіальних громад створюється єдина система підходів до здійснення заходів контролю, а також збільшується варіативність видів, форм і змісту перевірок [4, с. 224]. Відповідні зміни щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності враховані в Законі України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 3 листопада 2016 р. № 1726-VIII [9]. Ним визначено порядок запобігання порушенням, виявлення та припинення закладами освіти порушень вимог, установлених законами й нормативно-правовими актами України.

Аналіз чинного законодавства свідчить, що ДСЯОУ уповноважена: 1) проводити інституційний аудит закладів освіти (крім закладів вищої освіти), 2) здійснювати позапланові перевірки щодо дотримання законодавства закладами освіти (крім закладів вищої освіти), 3) надавати рекомендації закладам освіти (крім закладів вищої освіти) щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, 4) проводити моніторинг якості освітньої діяльності та якості освіти, 5) здійснювати державний нагляд (контроль) за діяльністю закладів освіти щодо дотримання ними вимог законодавства про освіту, 6) видавати обов'язкові до виконання розпорядження щодо усунення виявлених порушень у визначені строки та 7) проводити добровільну сертифікацію вчителів.

Для виконання покладених повноважень ДСЯОУ організовує та здійснює взаємодію з іншими центральними органами виконавчої влади, а також відділами освіти на місцях [8]. Уважаємо за доцільне запропонувати графічне зображення цієї взаємодії на рис. 1.

За своєю структурою ДСЯОУ складається із центрального апарату в м. Київ із юрисдикцією по всій території держави й територіальних органів у кожній області України, які підпорядковані Службі. Основним завданням територіальних органів є реалізація повноважень ДСЯОУ на території відповідної області [10], адже кожен обласний підрозділ наділений тими ж функціями й повноваженнями, що й ДСЯОУ.

Здійснюваний ДСЯОУ інституційний аудит закладів освіти передбачає, що ДСЯОУ проводить комплексну зовнішню перевірку й оцінювання освітніх та управлінських процесів закладу освіти (крім закладів вищої освіти), що забезпечують ефективну роботу відповідного закладу освіти та сталий розвиток системи освіти [8; 10; 11]. Водночас варто зауважити, що протягом 2019 року ДСЯОУ працювала над розробкою нормативно-правових актів, що необхідні для якісного виконання повноважень, покладених на ДСЯОУ та відділи освіти територіальних громад.

У 2019 році ДСЯОУ, здійснивши два пілотні інституційні аудити, апробувала розроблений інструментарій і порядок проведення таких перевірок. Пілотний аудит проведений у двох загальноосвітніх навчальних закладах (далі – ЗЗСО) Броварського району на Київщині, а саме в Літківській ЗОШ I–III ступенів імені М.П. Стельмаха та Княжицькій ЗОШ I–III ступенів. Необхідно зазначити, що ДСЯОУ здійснила аудит, відповідно до чинного законодавства, на добровільних засадах за ініціативою керівників зазначених вище шкіл. Пілотний інституційний аудит передбачав аналіз «освітніх та управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти» за такими параметрами, як освітнє середовище, оцінювання учнів, педагогічна діяльність та управлінські процеси закладу освіти [3].

За результатами пілотного аудиту ДСЯОУ було:

1) унесено зміни в інструментарій і нормативно-правові акти для вдосконалення процедури здійснення такого аудиту;

2) сформовано графік проведення планового інституційного аудиту 101 навчального закладу протягом 2020 року, щоб ці заклади освіти розробили «дорожню карту вдосконалення освітньої та управлінської діяльності».

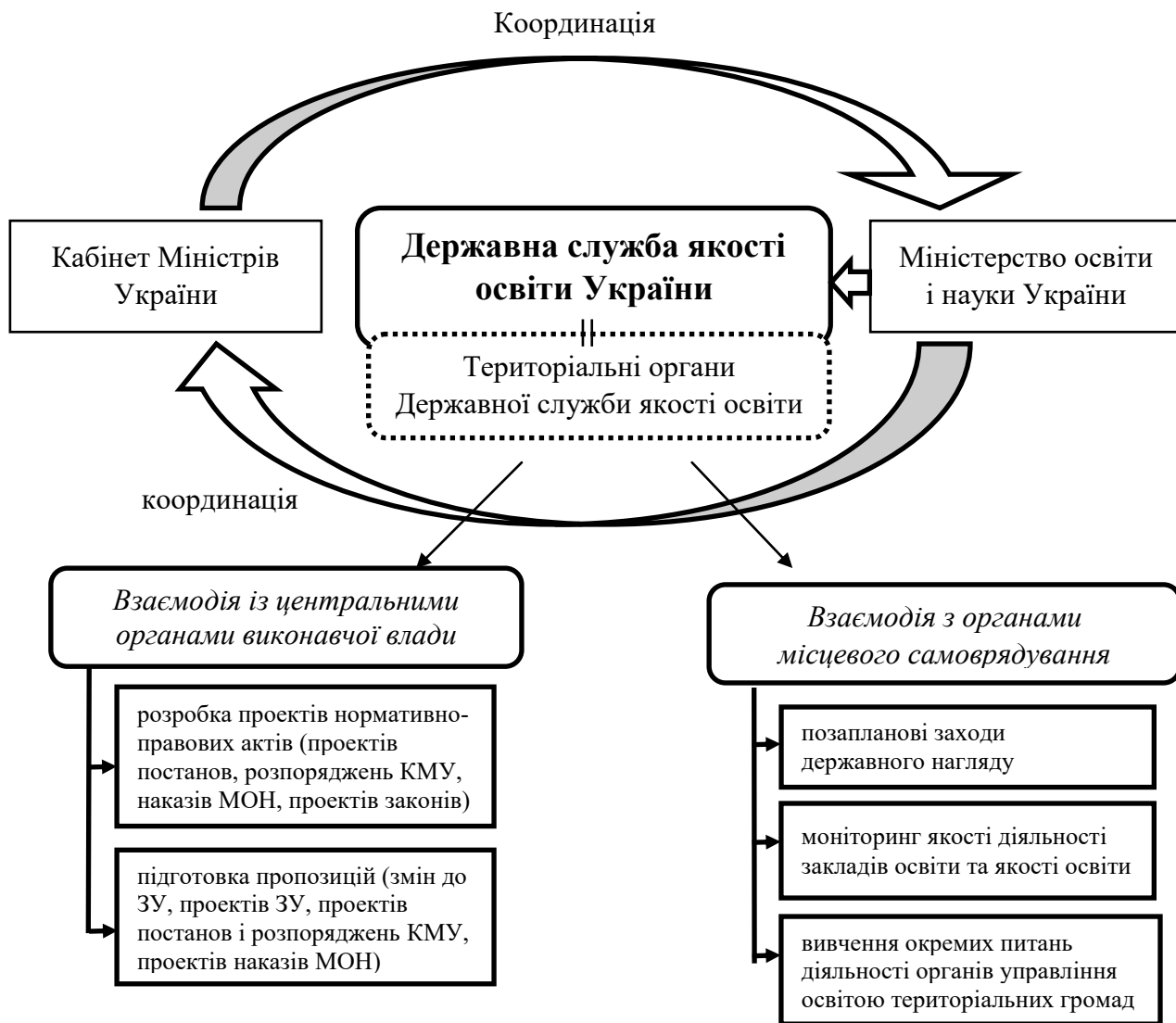

Рис. 1. Взаємодія Державної служби якості освіти України із центральними органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування

Взаємодія органів влади є визначальним організаційним принципом публічного управління, передбачає взаємодію центральних органів виконавчої влади між собою та з органами місцевого самоврядування та взаємодію з громадськістю [12]. Основною формою взаємодії ДСЯОУ з громадськістю є робота зі зверненнями громадян: здійснення комплексу заходів організаційного й інформаційно-аналітичного характеру (телефон «гарячої лінії»; опрацювання звернень громадян, що надходять через органи влади, від інших органів, установ, організацій; безпосередньо від громадян на адресу ДСЯОУ). Узагальнення результатів реалізації повноважень ДСЯОУ представлено на рис. 2.

У цьому контексті заслуговує на увагу взаємодія й тісна співпраця ДСЯОУ із Чеською шкільною інспекцією. У Чеській Республіці вона наділена подібними із ДСЯОУ повноваженнями у сфері контролю за якістю освіти [5, с. 104–109; 17; 18]. Результати проведеного порівняльного аналізу повноважень і функцій Державної служби якості освіти України та Чеської шкільної інспекції нами подано в таблиці 1.

Заслуговує на увагу той факт, що за результатами інспектування, Чеська шкільна інспекція має повноваження ініціювати виключення навчальних закладів зі шкільного реєстру країни. Як наслідок, школа не зможе видавати свідоцтва про здобуття освіти, подавати пропозиції засновнику (а це, як правило, ОМС) про звільнення керівника закладу освіти, а також проводити дистанційні тестування учнів щодо набутих знань і вмінь, учителів на знання предметів і законодавства за допомогою електронних онлайн платформ для дослідження очікуваних результатів досягнень закладів освіти для здійснення аналізу й прогнозування розвитку національної освіти.

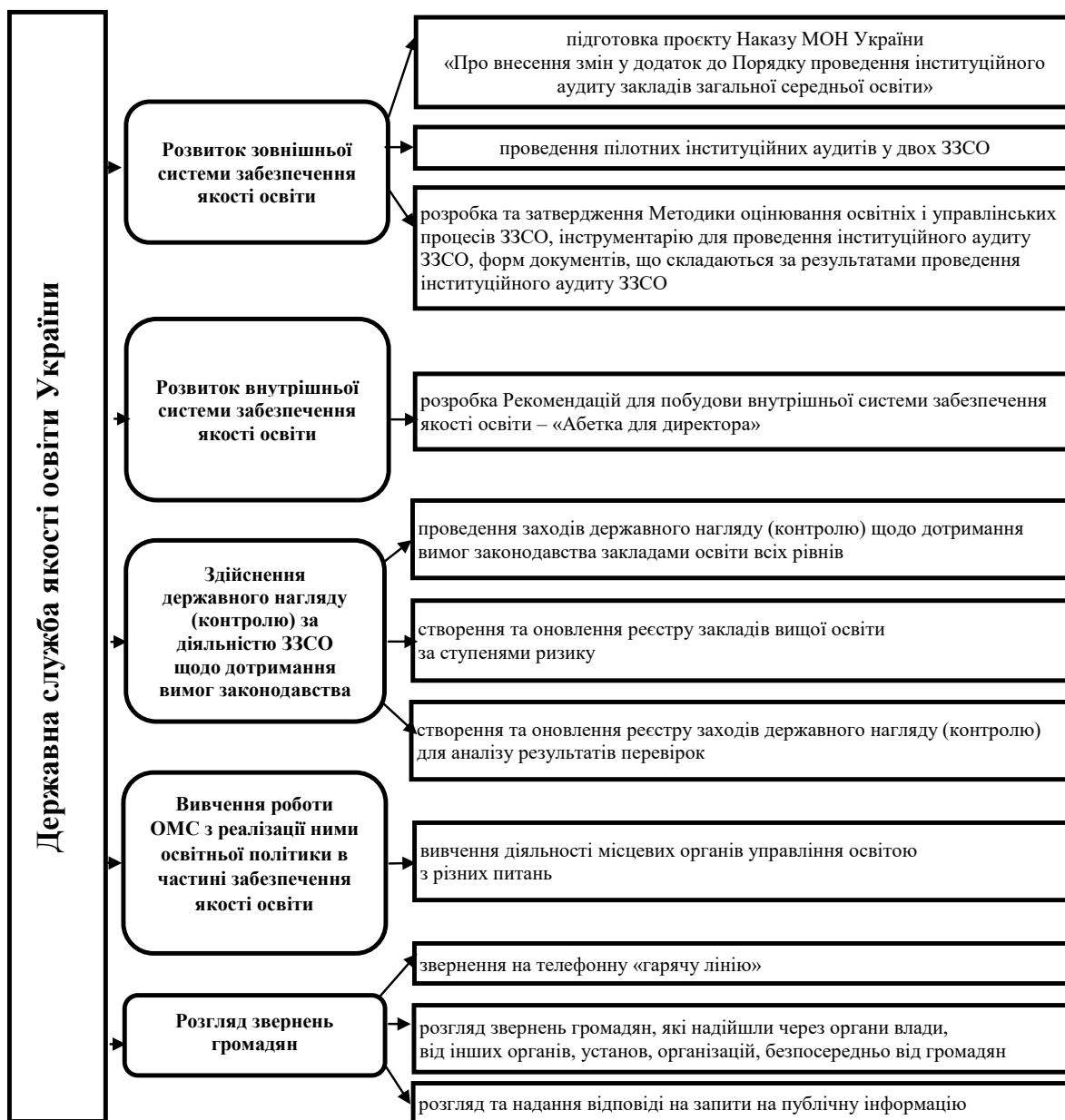

Рис. 2. Реалізація повноважень Державною службою якості освіти України у 2019 році

Таблиця 1

Порівняльний аналіз повноважень і функцій Державної служби якості освіти України та Чеської шкільної інспекції

Функції, повноваження	Державна служба якості освіти України	Чеська шкільна інспекція
1	2	3
Проведення заходів державного нагляду (контролю)	Раз на 10 років	Раз на 3–6 років
	Інституційний аудит передбачає оцінювання освітніх та управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти за чотирма напрямками: - освітнє середовище закладу освіти, - оцінювання здобувачів освіти, - педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти, - управлінські процеси закладу освіти	Інспектування передбачає аналіз навчальних досягнень учнів та ефективність управління навчальним закладом

1	2	3
Проведення заходів державного нагляду (контролю)	За результатами нагляду (контролю) – вироблення рекомендацій щодо: - підвищення якості освітньої діяльності й удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти; - приведення освітнього та управлінського процесів у відповідність до вимог чинного законодавства	За результатами нагляду (контролю) – надання пропозиції засновнику закладу освіти щодо розміру коефіцієнта фінансування школи
	Результати інституційного аудиту – звіти, довідки, протоколи	Результати інспектування – інспекційні, тематичні звіти і протоколи

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Проаналізовано реалізацію повноважень Державною службою якості освіти України на основі звіту її діяльності щодо забезпечення якості освіти за 2019 рік, проведено порівняння функцій і повноважень ДСЯОУ з функціями й повноваженнями Чеської шкільної інспекції та запропоновано внести на законодавчому рівні пропозицію щодо зміни системи фінансування закладів освіти залежно від результатів інституційного аудиту шкіл.

Отже, хоча ДСЯОУ порівняно з Державною інспекцією закладів освіти отримала набагато ширші повноваження щодо здійснення нагляду (контролю) для забезпечення якості й доступності освіти на всіх рівнях, після аналізу звіту ДСЯОУ за 2019 рік і здійснення порівняння повноважень Чеської шкільної інспекції ми дійшли висновку, що реагування на виявлені порушення щодо дотримання законодавства у сфері освіти не є достатньо ефективними для швидкого впливу на усунення недотримання законодавства. Уважаємо за необхідне вивчення повноважень і досвіду роботи аналогічних державних установ у країнах Європейського Союзу (зокрема таких партнерів ДСЯОУ, як Державне виконавче агентство освіти в Шотландії, Національне агентство оцінювання шкіл Литовської Республіки) для розробки пропозицій щодо внесення змін до національного законодавства для підвищення ефективності роботи ДСЯОУ в частині забезпечення й дотримання прав та обов'язків усіх стейкхолдерів і зацікавлених сторін.

Список використаних джерел:

1. Белова Л.О., Бульба В.Г., Поступна О.В. Стан і проблеми здійснення управління якістю освіти та освітньої діяльності в Україні: експертне оцінювання. *Theory and practice of Public Administration*. 2018. № 2 (61). С. 1–10.
2. Бондаренко В.А., Пустова Н.О. Основні функції державного нагляду та контролю у сфері освіти в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 3. С. 119–128.
3. Звіт про діяльність Державної служби якості освіти України на 2019 рік. URL: <http://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/zvity/1095-zvit-pro-diialnist-derzhavnoi-sluzhby-iakosti-osvity-ukrainy-za-2019-rik>.
4. Крисюк С.В. Державне управління освітою : навчальний посібник. Київ, 2009. 225 с.
5. Куценко Т. Інспектування шкіл у Чеській республіці: досвід для України. *Україна – ЄС: крос-культурні порівняння в освітніх дослідженнях* : матеріали I Міжнар. наук. конф. Київ, 22–23 травня 2017. Київ, 2017. С. 104–109.
6. Мороз С.А. Детермінанти якості освіти як підґрунтя для вдосконалення механізмів державного управління її забезпеченням. *Ефективність державного управління* : збірник наукових праць Львівського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президенті України. 2018. № 57. URL: <http://edu.lvivacademy.com/article/view/164631>.
7. Питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 06.04.2011 № 370/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/370/2011>.
8. Положення про Державну службу якості освіти України : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF>.
9. Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» № 1726-VIII від 3.11.2016 р. щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 03.11.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1726-19>.
10. Про деякі питання Державної служби якості освіти у Житомирській області : Наказ Державної служби якості освіти України від 02.09.2019 № 01-11/40. URL: <http://www.document.org.ua/pro-dejaki-pitannja-derzhavnoyi-sluzhbi-jakosti-osviti-u-zhi-doc396799.html>.
11. Про освіту : Закон України від 5.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>.
12. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>.

13. Про утворення Державної служби якості освіти України : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 947. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/947-2017-%D0%BF>.
14. Сидоренко Н. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти в Україні як суспільно-освітній пріоритет. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 4 (31). С. 81–86.
15. Швець Є.Я., Турба М.М., Швець Д.Є. Проблема аналізу і контролю якості освіти. *Гуманітарний вісник ЗДА*. 2005. Вип. 23. С. 17–24.
16. Шевченко С.О. Впровадження освітнього аудиту як інструменту державно-громадського механізму управління якістю вищої освіти. *Університетські наукові записки*. 2009. № 2 (30). С. 321–327.
17. ACT No. 561 of 24th September 2004 on Pre-school, Basic, Secondary, Tertiary Professional and Other Education (the Education Act). URL: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-17_en.
18. Annual report. Czech School Inspectorate. 2010/2011. URL: <https://www.csicr.cz/getattachment/87d8dca8-405c-45c6-ab14-0957aa91cae0>.

References:

1. Bielova L.O., Bulba V.H. and Postupna O.V. (2018), “*Stan i problemy zdijsnennia upravlinnia iakistiu osvity ta osvitnoi diialnosti v Ukraini: ekspertne otsiniuvannia*” [“State and problems of realizing education quality insurance in Ukraine: an expert assessment”], journal *Theory and practice of Public Administration*, issue 2(61), pp. 1–10 [in Ukrainian].
2. Bondarenko V.A. and Pustova N.O. (2018), “*Osnovni funktsii derzhavnoho nahliadu ta kontroliu u sferi osvity v Ukraini*” [“Basic functions of state monitoring and control in education sphere in Ukraine”], journal *Naukovyj visnyk Lvivskoho derzhavnoho univrsytetu vnutrishnikh sprav* [Bulletin of Lviv state university of internal affairs], issue 3, pp. 119–128 [in Ukrainian].
3. State Inspectorate of Education Quality of Ukraine, report (2020), *Zvit pro diialnist Derzhavnoi sluzhby yakosti osvity Ukrainy na 2019 rik* [Report on the activities of the State Service of Education Quality of Ukraine in 2019]. URL: <http://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/zvity/1095-zvit-pro-diialnist-derzhavnoi-sluzhby-iakosti-osvity-ukrainy-za-2019-rik> [in Ukrainian].
4. Krysiuk S.V. (2009), *Derzhavne upravlinnia osvitoiu* [State administration of education], Kyiv, 225 p. [in Ukrainian].
5. Kutsenko T. (2017), “*Inspektuvannia shkil u Cheskij respublitsi: dosvid dlia Ukrainy*” [“Controlling of schools in Czech Republic: Expertise for Ukraine”], materials of the I International scientific conference “*Ukraina – YeS: kros-kulturni porivniannia v osvitnikh doslidzhenniakh*” [“Ukraine – EU: cross-cultural comparison in educational investigations”], Kyiv. P. 104–109 [in Ukrainian].
6. Moroz S.A. (2018), “*Determinanty iakosti osvity iak pidgruntia dlia vdoskonalennia mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia ii zabezpechenniam*” [“Determinants of education quality as the basis for improvement of state administration mechanisms of its insurance”] journal *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia. Zbirnyk naukovykh prats Lvivskoho rehionalnoho instytutu derzhavnoho upravlinnia NADU pry Prezydentovi Ukrainy* [Effectiveness of Public administration. Collection of research papers of the Lviv Regional Institute for Public Administration], issue 57. URL: <http://edu.lvivacademy.com/article/view/164631> [in Ukrainian].
7. President of Ukraine (2011), *Pytannia optymizatsii systemy tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady* [The issue of modernizing the system of central government bodies], the decree of the President of Ukraine dated April 6, 2011. No. 370/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/370/2011> [in Ukrainian].
8. VRU, Law of Ukraine (2018), *Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu iakosti osvity Ukrainy* [Law of Ukraine “Regulation on State Inspectorate of Education Quality of Ukraine”, dated March 14, 2018. No 168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF> [in Ukrainian].
9. VRU, Amendments to the Law of Ukraine (2016), *Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro osnovni zasady derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoi diialnosti» № 1726-VIII vid 3.11.2016 r. schodo liberalizatsii systemy derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoi diialnosti* [Amendments to the Law of Ukraine “On basic principles of state monitoring (control) in the sphere of commercial activities”, dated November 3, 2016. No 1726-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1726-19> [in Ukrainian].
10. State Inspectorate of Education Quality of Ukraine (2019), *Pro deiaki pytannia Derzhavnoi sluzhby iakosti osvity u Zhytomyrskij oblasti* [About some issues of State Inspectorate of Education Quality in Zhytomyr region], the order of the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine dated September 2, 2019 No 01-11/40. URL: <http://www.document.org.ua/pro-dejaki-pitannja-derzhavnnoi-sluzhbi-jakosti-osvity-u-zhi-doc396799.html> [in Ukrainian].
11. VRU, Law of Ukraine (2017), *Pro osvitu* [Law of Ukraine “On Education”], dated September 5, 2017. No 2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page> [in Ukrainian].
12. KMU (2014), *Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia ta terytorialnoi organizatsii vlady v Ukraini* [About the approval of the Concept of reforming local self-government and territorial

order of power in Ukraine], the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 1, 2014. No 333-p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

13. KМУ (2017), Pro utvorennia Derzhavnoi sluzhby yakosti osvity Ukrainy [About establishment of the State Inspectorate of Education Quality of Ukraine], the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 6, 2017. No 947. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/947-2017-%D0%BF> [in Ukrainian].

14. Sydorenko N. (2016), “*Vnutrishnie zabezpechennia yakosti vyschoi osvity v Ukraini iak suspilno-osvitnij priorytet*” [“Inner insurance of higher education quality in Ukraine as a social and educational priority”], journal *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia* [Public administration and local self-governance], issue 4(31), pp. 81–86 [in Ukrainian].

15. Shvets Ye.Ya., Turba M.M. and Shvets D.Ye. (2005), “*Problema analizu i kontroliu yakosti osvity*” [“The problem of analyzing and controlling education quality”], journal *Humanitarnyj visnyk ZDIA* [Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhia State Engineering Academy], issue 23, pp. 17–24 [in Ukrainian].

16. Shevchenko S.O. (2009), “*Vprovadzhennia osvitnoho audytu iak instrumentu derzhavno-hromadskoho mekhanizmu upravlinnia yakosti vyschoi osvity*” [Implementation of educational audit as an instrument of state-public higher education quality], journal *Universytetski naukovy zapysky* [University Bulletin], issue 2 (30), pp. 321–327 [in Ukrainian].

17. ACT No. 561 of 24th September 2004 on Pre-school, Basic, Secondary, Tertiary Professional and Other Education (the Education Act). URL: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-17_en.

18. Annual report. Czech School Inspectorate (2010/2011). URL: <https://www.csicr.cz/getattachment/87d8dca8-405c-45c6-ab14-0957aa91cae0>.